

Up. 1, 12, 4. MBh. 3, 2545. — 2) med. pass. in Eifer —, in Aufregung gerathen (innerlich erfasst werden): संरम्भमाण (v. l. संरब्धमान) MBh. 3, 37. संरभ्य Buāg. P. 4, 27, 22. संरब्ध in Eifer gerathen, angeregt: रमणीयान्बहुविधान्यादायान्कुसुमोत्कटान् । सीतावचनसंरब्ध आनयामास लक्ष्मणः ॥ R. 2, 33, 30. 4, 30, 2. aufgeregt, aufgebracht, wüthend; von Menschen und Thieren MBh. 1, 389. 6005 (वारणौ). 3, 15693. 4, 592. 3, 7182. 7276. 7, 363 (wo mit der ed. Bomb. संरब्धा zu lesen ist). 3168. 13, 4831. HARIV. 312. 3032. RAGH. 16, 16 (सिंह). DAṢAR. 1, 43. BHĀG. P. 3, 18, 18. 6, 12, 4. 8, 11, 2. 21, 18. वैारवान्प्रति MBh. 4, 887. 1790. 7, 7117. R. GORR. 2, 21, 1. 6, 4, 30. संरब्धतर 5, 63, 8. सुसंरब्ध MBh. 3, 3032. 5, 7182. R. 3, 26, 11. 4, 8, 38. Spr. 3274. PAÑĀT. 238, 24. संरब्धमनस् BHĀG. P. 8, 10, 6. वैरसंरब्धया धिया 10, 74, 46. वाच् zornig DAṢAR. 1, 37. SĀH. D. 374. संरब्धपरुषात्तर R. 3, 34, 1. संरब्धतरमत्यर्थं वाक्यम् 1, 34, 18 (33, 16 SCHL.). — 3) संरब्ध verstärkt, vermehrt, gesteigert: °मान (= संवृद्धर्ष NILAK.) MBh. 3, 37, v. l. कवचोत्सेधसंरब्धकण्ठायास RĀĠA-TAR. 3, 344. — 4) schwellend, geschwollen: °नेत्र R. GORR. 2, 76, 32. व्रण सुच. 2, 6, 11. मांस° 313, 12. — 5) संरब्धौ HARIV. 9120 fehlerhaft für संरुद्धौ, wie die neuere Ausg. liest. — Vgl. संरम्भ.

— अनुसम् anfassen, sich halten an: इन्द्रं सखायो अनु सं रंभम् RV. 10, 103, 6. sich gegenseitig halten: स्रन्वारभेयामनुसंरंभाम् fasset euch und haltet einander (an den Händen) AV. 6, 122, 3.

— अभिसम् 1) anfassen, festhalten: दृष्टं स्वसार्ः पुमांसं ज्ञातमभि सं रंभते RV. 3, 29, 13. पुनैर्भिरपिकृतेभिरत्राभि सं रंभेर्कि 10, 134, 7. — 2) अभिसंरब्ध in Eifer gerathen, aufgeregt, aufgebracht, wüthend: समुद्रगभिसंरब्धा (°संरम्भात् die neuere Ausg.) मध्वीमः HARIV. 12170. R. 6, 3, 17. MBh. 4, 1047. अन्योऽन्यमभिसंरब्धौ 752. R. 6, 76, 32. — Vgl. अभिसंरम्भ.

— प्रति 1) Jmd packen, angreifen: यो यः स्म समरे पार्थ्यं प्रतिसंरभते (°संरभते ed. Bomb.) MBh. 7, 3169. प्रतिसंरब्धाः einander haltend (an den Händen) 3764. — 2) प्रतिसंरब्ध aufgeregt, wüthend MBh. 3, 5606. R. 4, 31, 10; vgl. u. सम् 3).

रु (von रु) m. N. pr. eines Affen R. 4, 33, 14.

रुम् (wie eben) n. Ungestüm, Gewalt: शिशुरादत्तं सं रुम् RV. 1, 143, 3. रुसा mit Ungestüm MBh. 7, 7701 (ed. Bomb. तरसा). BHĀG. P. 4, 28, 2. प्रतिबुद्धः so v. a. unsanft ITH. bei ŚĀ. zu RV. 1, 123, 1. परिष्वस्य leidenschaftlich MĀRK. P. 72, 19. दृष्टदृष्टः vor Wuth BHĀG. P. 7, 2, 30.

रुम् (von रुम्) UNĀDIS. 3, 117. 1) adj. (f. स्त्री) a) wild, ungestüm; überh. gewaltig NAIGH. 3, 3. BHAR. zu AK. 3, 6, 2, 21. von den Commentatoren gewöhnlich durch वेगवत्, बलवत्, सौम्यम् u. s. w. erklärt. तन्नु वैचाम रुसाय जन्मने (मरुताम्) RV. 1, 166, 1. 5, 34, 3. सुतासः stark, scharf 1, 82, 6. 9, 73, 6. अर्थेन वक्त्रा रुसासौ अयुः 10, 93, 14. VS. 21, 38. RV. 3, 31, 12. 6, 61, 1. बाल्ये ऽपि रुसः सदा wild, ungestüm MBh. 3, 2027. 6, 2846. 3857. 13, 2154. तं रणे रुसम् 7, 4033. संग्राम° 6, 3450. खार्कार° BHĀG. P. 3, 17, 11. अभिघातरुसस्य मक्षिस्य mit Ungestüm verlangend nach RAGH. 9, 61. अम्भोबिन्दुयद्भसोश्वालकान् Megh. 22. रुसया दिगन्तदिदृत्तया KĪA. 5, 1. खलीकार Spr. 2994. °स्वनेः BHĀG. P. 12, 4, 12. अतिरुसतरंरुम् 5, 17, 9. — b) von lebhafter, stechender Farbe: दधानः शुक्ला रुसा वयंषि RV. 3, 1, 8. तस्मि रुक्मा रुसासौ अञ्जयः 1, 106, 10. आ सोमो वस्त्रा रुसानि दत्ते 9, 96, 1. रुसं दधानम् (अग्निम्) 2, 10, 4. — 2) m. a)

nom. abstr. AK. 3, 6, 2, 21. Ungestüm, Gewaltigkeit, Heftigkeit; = वेग und हर्ष TRIK. 3, 3, 449. H. an. 3, 753. MED. s. 30. VAIĠ. bei MALLIN. zu KĪA. 5, 1. = गमकारित्व TRIK. 3, 2, 18. = द्यौत्सुद्य KALĪṅGA im ÇKDR. रुसाञ्चापलात्तथा MBh. 6, 5850. GĪR. 3, 6. BHĀG. P. 3, 13, 28. रुसात् mit Ungestüm, in aller Eile, in Hast, schnell Spr. 1140. 2322. 3419. KATHĀS. 32, 93. 38, 6. 72. 46, 12. 48, 85. 92, 63. RĀĠA-TAR. 1, 371. MĀRK. P. 69, 52. रुसेन dass. Spr. 313 (v. l. रुसात्). 1013. विभूतिं रुसावाप्तम् 3834. रुसोत्थिता ÇIÇ. 9, 72. DAṢAR. in BENF. Chr. 194, 8. अतिरुसकृतानां कर्मणाम् Spr. 843. रुसाश्लेष 324. रुसाकर्षणा KATHĀS. 18, 406. कालः करालरुसः BHĀG. P. 5, 8, 25. (तम्) श्रीर्वद्भरुसाभक्त RĀĠA-TAR. 3, 126. मृगमदसौरम्° Gewaltigkeit, Heftigkeit GĪR. 1, 29. रति° 2, 11. BHĀG. P. 5, 9, 19. 14, 11. 7, 9, 15. त्वदभिसरुषारुसेन aus heftigem Verlangen nach GĪR. 6, 3. स° adj. ungestüm, leidenschaftlich: तौ कण्ठे सरुसो ऽग्रहीत् KATHĀS. 101, 335. °मनस् 17, 171. सरुसोत्थिता BHĀG. P. 3, 30, 20. सरुससुरतायास Spr. 229. सरुसम् adv. mit Ungestüm, in aller Hast, plötzlich, stracks MĀRK. 67, 24. Spr. 389. UTTARAK. 106, 12 (144, 11). KATHĀS. 9, 90. BHĀG. P. 5, 26, 27. VER. in LA. (III) 20, 13. सहसरुसव्यासक्तकण्ठग्रहम् Spr. 530. Nach ARUNA im ÇKDR. ist रुस auch = पौर्वापर्यविचार (eher hätte man Pौर्वापर्यविचार erwartet). — b) Bez. eines best. über Waffen gesprochenen Zauberspruches R. 1, 30, 4 (31, 5 GORR.). — c) N. pr. a) eines Dānava HARIV. 12937. नभस LANGI., रुसित die neuere Ausg. — β) eines Fürsten, eines Sohnes des Rāmbha, BHĀG. P. 9, 17, 10. — γ) eines Lexicographen COLEBR. Misc. Ess. II, 33. 59. Verz. d. Oxf. H. 182, b, 44. °कोष 162, b, 22; vgl. u. केसर 7) und रुसपाल. — δ) eines Rākshasa R. 5, 80, 1. — ε) eines Affen (vgl. रु) R. 4, 39, 7. — 3) f. स्त्री = रुस 2) a) TRIK. 3, 3, 18. — Vgl. गो° und रुस्य.

रुसपाल m. N. pr. eines Lexicographen MED. Anh. 2; vgl. रुस 2) c) γ). रुसान् adj. etwa so v. a. रुस 1) b): (अग्निः) रुसुर्न त्वेषो रुसानो अद्यौत् RV. 6, 3, 8.

रुस्वत् (von रुम्) adj. ungestüm: अस्मात्सु तत्र चोदयेन्द्रं रुये रुस्वतः । तुविद्युम् यशस्वतः RV. 1, 9, 6. अग्निरश्ने रुस्वद्भी रुस्वौ एह गम्याः 10, 3, 7.

रुम् f. ein best. Theil des Wagens (etwa Zugseil): हिरण्ययी वा रुम्भीरीषा अतो हिरण्ययः RV. 8, 5, 29.

रुम्भिय (!) m. patron.; pl. SAṢSK. K. 183, b, 4.

रुम्भिष्ठ (von रुम् mit dem suff. des superl.) adj. überaus ungestüm: पृष्तेः पुत्रा उपमासो रुम्भिष्ठाः स्वयो मृत्या मरुतः सं निमित्तुः RV. 5, 38, 5. überaus stark: रुशना VS. 21, 46.

रुम्भीयस् (von रुम् mit dem suff. des compar.) adj. dass. VS. 21, 46. ĀÇV. ÇA. 3, 4, 14. 6, 10 Comm. ÇĀṆKH. ÇA. 6, 1, 12. — Vgl. रुभ्यस्.

रुम्भक m. N. pr. eines Schlangendāmons MBh. 1, 2149.

रुम्भ्यम् adj. = रुम्भ्यस्. पातं च सख्यसो युवं च रुम्भ्यसो नः RV. 1, 120, 4.

रुम्भेदा (रुम्भ + 2. दा) adj. ungestüme Kraft verleihend RV. 6, 22, 5.

रुम्, रुमते (क्रोडायाम्) DAṢAR. 20, 23. रुमति (in transit. Bed. und aus metrischen Rücksichten); उपरुम्भेताम् HARIV. 13233. ved. रुम्भाति; °रुम, रुमे; °अरुसीत्, अरुस्त P. 7, 2, 73. Vop. 8, 71. रुम्भ्यते, रुम्भ्यति KĀR. 3 aus SIDDH. K. zu P. 7, 2, 10. रुवा (रुवा KATHĀS. 64, 46), °रुत्य und °रुम्य P. 6, 4, 37. fg.; रुत्तुम्, °रुमितुम् (MBh. 1, 4183); रुत्. 1) act. zum Still-